

Colchicum autumnale 'in Nederlandse natuur'

• TEKST EN FOTO'S : PETER KNIPPELS

Bollen en knollen zijn synoniem met Nederland. Maar dan gaat het wel over de bloembollencultuur. Een klein aantal gewassen is echter ook in de natuur te vinden. De herfsttijloos is zo'n gewas, zij het met een kleine kanttekening. Peter Knippels ging vorig jaar bloeiende planten bekijken.

Als lid van Natuurmonumenten ontvang ik periodiek het verenigingsblad. Ik ben met name geïnteresseerd in de activiteiten die in de verschillende gebieden worden georganiseerd: 'zit er nog wat leuks voor mij tussen'. Zo af en toe neem ik ook deel aan deze activiteiten. Vorig jaar nazomer viel mijn oog op een mededeling dat half september in het natuurgebied Hageven ten zuiden Valkenswaard de Colchicum zou bloeien en dat deze op een zondagochtend konden worden bekeken. Ik was wel geïnteresseerd in Colchicum in het wild en toog naar het Brabantse land. We hadden geluk, het was mooi zonnig weer.

VLOEIWEIDEN

Ten zuiden van Eindhoven ligt in de Kempen op de Nederlands-Belgische grens het natuurgebied Hageven-Plateaux. Dit gebied is eigendom van het Nederlandse Natuurmonumenten en van het Belgische Natuurpunt. Het ligt op de overgang van droge zandgronden naar het vochtige beekdal van de Dommel.

Eén van de unieke vegetatietypen in dit natuurgebied zijn de vloeiveiden. De vloeiveiden zijn op gezag van de Belgische overheid rond 1850 aangelegd en waren bedoeld voor productie van hooi, bestemd voor veevoer. Voor een grote productie en een goede kwa-

In september is in dit gebied Colchicum autumnale in al zijn schoonheid ter bewonderen

Overzicht van een deel van de vloeiveiden vol herfsttijloos

liteit van het hooi werd een graszaadmengsel uit de Alpen gehaald en ingezaaid in de weiden. Rond de weiden was een bevoeiingsstelsel aangelegd van kanalen, dijkes, slootjes, sluisen en sluisjes, nodig om een paar keer per jaar de weiden te bevoeien, ofwel tijdelijk onder water te kunnen zetten. Het water dat werd gebruikt was, en is, afkomstig uit de Maas. Dit water is kalkrijk. Mede door dit kalkrijke water is een rijke vegetatie ontstaan. Tussen het mengsel uit de Alpen hebben ook enkele zaden van Colchicum autumnale gezeten. In de loop van de decennia heeft deze herfstbloeiër zich via zaad verspreid over de vloeiveiden in het natuurgebied.

In de afgelopen jaren zijn verschillende vloeiveiden hersteld en in oude glorie teruggebracht. In de maand september zijn de vloeiveiden omgetoverd tot een paarse deken van bloeiende Colchicum autumnale planten. Bij tellingen zijn zo'n 20.000 exemplaren van deze Colchicum aangetroffen.